

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ ДЛЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Одунтан Д.А., здобувач вищої освіти
Миколаївський національний аграрний університет

В Україні війна призвела до таких негативних явищ як руйнування економіки, виснаження ресурсів, збільшення кількості відходів, зростання обсягів забруднення, погіршення добробуту людей. Тому перехід від звичайної моделі лінійної економіки до циркулярної в економіку країни є актуальним сьогодні. За словами українського науковця Сергієнка Л.В. «...питання альтернативних моделей виробництва, що забезпечили б економіко-екологічні та соціальні вимоги сучасності, є надзвичайно актуальним та перспективним напрямком досліджень, що зачіпають усі без винятку суспільні науки»[1].

Циркулярна (кругова) економіка – це підхід, заснований на принципі 3R - Reduce, Reuse, and Recycle (скорочення, повторне використання і переробка), тобто на вторинній переробці практично будь-якого товару. Основна перевага циркулярної економіки в тому, що вона не тільки зберігає природу та ресурси, а й забезпечує подальше економічне зростання без зростання споживання (і зростання сміттєзвалищ). Застосування циркулярної економіки сприяє процесам переробки, повторного використання та відновлення ресурсів, тому розгляд цієї концепції, як основи сталого розвитку окремих територіальних одиниць та можливих ефектів, які супроводжують її реалізацію в довгостроковій перспективі, може бути корисною для територіальних громад. Розглядаючи дану концепцію в короткостроковій перспективі, циркулярна модель економіки для територіальних громад може здатися нерентабельною та дорогою, адже споживач повинен платити за товари більш високі ціни, а виробнику необхідно інвестувати більше в роботу задля підвищення якості товару. Та світовий досвід показує, що в довгостроковій перспективі це принесе більшу користь і рентабельність, порівняно з лінійною моделлю, тому що як виробник, так і споживач не конкурують один з одним, а мають спільний інтерес, тобто є взаємовигідними один для одного.

На сьогодні циркулярна економіка стає все більш популярною в Європі, так, у Нідерландах і Фінляндії існують національні програми переходу до неї. ЄС активно стимулює такий перехід країн Європи, виділяючи сотні мільйонів євро на рік. Тому Україна, маючи на сьогодні статус кандидата, а в перспективі повноправного члена Євросоюзу, має можливості впроваджувати кращі європейські практики та залучати різноманітні ресурси на реалізацію таких інноваційних концепцій для розвитку територіальних громад. Це допоможе зберегти свій природний капітал, підвищити екологічний добробут населення, підтримуючи діяльність із захисту довкілля, демонструючи і відкриваючи можливості для більш «зеленого» зростання, а також імплементуючи механізми для кращого управління екологічними ризиками та впливами. Не менш важливим фактором є те, що перехід до кругової економіки призведе до створення нових робочих місць та зниження безробіття. Так, прихильники

даної економічної моделі стверджують, що завдяки їй за 5 років в Європі можна створити 500000 робочих місць, а до 2030 року – 2 мільйони [2]. У світовій практиці останніх десятиліть розвинені країни Європи вже оцінили значення циркулярної економіки у забезпеченні сталого розвитку. За попередніми прогнозами, побудова циркулярної економіки в Європі призведе до щорічної економії 500 євро в кожному домогосподарстві на витратах енергії.

За розрахунками ЄС «впровадження ресурсоефективних технологій виробництва на всіх ланках виробничих ланцюгів дозволить зменшити промисловий попит на сировину на 17-24% до 2030 року та зменшити річні витрати підприємств на 630 мільярдів євро» [3]. Перехід до циркулярної економіки в територіальних громадах має певні перешкоди: по-перше, ринок вторинної сировини є непрозорим – понад 50% знаходиться в тіні, а ринок переробки та безвідходних технологій знаходиться на ранній стадії розвитку; по-друге, в Україні є проблема відсутності тарифів на переробку вторинних ресурсів; по-третє, не вирішеним залишається питання логістики і доріг.

Підтримка впровадження та переходу до циркулярної економіки на державному рівні може значно прискорити темпи відновлення економіки України в післявоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Сергієнко Л.В. (2017), *Впровадження циркулярної економіки в Україні: державноуправлінський аспект: автореферат докторської дисертації, Житомирський державний технологічний університет, Житомир, Україна.*

2. *Сталий розвиток компаній. Шляхи розв'язання проблем зі сміттям - перший крок до циркулярної економіки - URL: <https://www.ukrinform.ua/rubricpresshall/2877667-stalij-rozvitok-kompanij-slahi-roz vazanna-problem-zi-smittjam-persij-krok-do-cirkularnoiekonomiki.html>.*

3. Андерс Війкман та Крістіан Сконберг. *Циркулярна економіка та переваги для суспільства. URL: <http://www.clubofrome.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/The-Circular-EconomyCoR-UA-2.pdf>.*

СТВОРЕННЯ ІНДУСТРІАЛЬНОГО ПАРКУ ЯК ОСНОВА ДЛЯ РОЗВИТКУ ГРОМАД

Приходько Б.О., здобувач вищої освіти

Бірюков О.В., канд. техн. наук, доцент

Східноукраїнський національний університету ім. Володимира Даля

Ефективне використання фінансових, земельних, майнових та інших ресурсів громад можливо завдяки активному формуванню об'єктів інноваційної інфраструктури. До таких об'єктів, серед інших, відносяться технологічні, наукові та індустріальні парки, діяльність яких позитивно впливає не тільки на розвиток окремих громад, але і регіонів та держави в цілому.

Аналіз змісту законодавчих актів [1-3] та динаміки змін, які вносилися до них, показує, що найбільше уваги держава приділяє розвитку саме